De misplaatste nadruk op CO2-reductie gaat ten koste van veiligheid en welzijn

Posted on 26 juni 2025 by Maarten van Andel

We hebben een probleem gecreëerd. We hebben klimaatmitigatie politiek en publicitair belangrijker gemaakt dan klimaatadaptatie. Klimaatmitigatie is het tegengaan van klimaatverandering, klimaatadaptatie is het aanpassen aan klimaatverandering. We hebben een klimaatfonds van 35 miljard euro ingericht om met windmolens, zonnepanelen, biomassacentrales, warmtenetten, CO_2-opslaginstallaties, elektrische auto's, E10 benzine, biodiesel, warmtepompen, waterstoffabrieken en batterijpakketten CO_2-uitstoot te reduceren. Tegelijkertijd kampen we met achterstallig dijkonderhoud en verouderde waterhuishouding.

Klimaatadaptatie verdient prioriteit

Het is mij een compleet raadsel waarom veel politici en journalisten in koor jammeren over mondiale zeespiegelstijging en extreem weer, in plaats van zich druk te maken over de concrete vraag hoe we onze waterhuishouding daarop

kunnen aanpassen. Op die vraag kunnen we en moeten we de komende tien jaar, als waterbouwkundig Nederland met nota bene een deskundige koning op dat gebied, een concreet antwoord geven. Dat is van eminent belang voor de bescherming van mens en natuur. De mondiale zeespiegelstijging en weersomstandigheden kunnen we als klein land sowieso niet beïnvloeden de komende decennia.

We hebben het zelfs in ons hoofd gehaald om koploper te willen zijn in klimaatmitigatie. Dat is strategisch een zeer domme keuze. We kunnen veel beter koploper zijn in klimaatadaptatie, om te beginnen omdat we in de wereld een prominente reputatie hebben in dijkbouw en waterbeheer. Aanpassing aan klimaatverandering is in elk geval noodzakelijk, wat wij en de rest van de wereld verder ook doen met klimaatmitigatie. Adaptatie is ook relatief goedkoop ten opzichte van mitigatie, en verdient prioriteit. We kunnen niet aan beide prioriteit geven, een en-en strategie is geen strategie. De essentie van een effectieve strategie is juist om duidelijke keuzes te maken met onze schaarse ruimte, arbeid, geld, grondstoffen en energie.

Aanpassingsmaatregelen zijn in het kleine laaggelegen Nederland de komende dertig jaar veel effectiever dan CO_2-reductiemaatregelen, teneinde de nadelen en risico's van klimaatverandering te verkleinen. Klimaatverandering vindt nu en in de komende decennia toch wel plaats, en niemand weet in welke mate. Het argument dat klimaatadaptie de urgentie van mitigatie door CO_2-reductie zou verminderen is een drogredenering, en een vorm van dogmatische struisvogelpolitiek.

We zijn als Nederland veel te klein om een significante invloed te hebben op mondiale klimaatveranderingen in de rest van deze eeuw. Dat is geen politieke mening of disclaimer, dat is een rekenkundig feit. China, India, Rusland, Amerika en Afrika zijn veel groter, en daarnaast spelen natuurlijke factoren zoals zonneactiviteit een belangrijke rol. Dat betekent op zichzelf niet dat we niks moeten doen aan klimaatmitigatie, maar wel dat we daar niet mee voorop moeten willen lopen. Het is onverstandig om als klein land koploper in CO_2-reductie te willen zijn, met extra hoge doelen en extra strenge wetten. Dat is peperdure symboolpolitiek, met voor Nederland en de rest van de wereld heel weinig waarde.

Achterstallig dijkonderhoud

De koning heeft zich vanaf 1997 tot aan zijn inhuldiging in 2013 beziggehouden met waterbeheer, zowel in Nederland als daarbuiten. Daarmee is hij een ideale ambassadeur voor klimaatadaptatie in binnen- en buitenland. Daar zouden we veel geld mee kunnen verdienen, en wereldwijd veel goeds mee kunnen doen voor mens en natuur. Een koploperschap in klimaatadaptatie is voor het kleine Nederland en de grote wereld veel effectiever dan een koploperschap in klimaatmitigatie. We hebben hoogwaardige kennis van dijkbouw en -onderhoud, polderbeheer, baggertechniek en waterhuishouding. Laten we daarmee om te beginnen onze eigen dijken en waterwegen op orde gaan brengen.

Dergelijke strategische overwegingen vernemen we bedroevend weinig vanuit Den Haag en in de media. Dat heeft niets te maken met linkse of rechtse politiek, maar met een op feiten gebaseerde visie. Zonder zo'n visie maken we de strategisch ondoordachte keuze om de hoogste prioriteit te geven aan weinig doelmatige klimaatmitigatie ten koste van veel doelmatiger klimaatadaptatie. Het is beschamend en bovenal riskant dat het laaggelegen Nederland inmiddels structureel kampt met achterstallig dijkonderhoud en een verouderde waterhuishouding die niet berekend blijkt op zware regenval en warme droge periodes.

Niks mis met meegeven en verdedigen

Het is essentieel voor onze veiligheid, welzijn, economie en natuur dat we ons veel beter gaan voorbereiden op klimaatverandering, met verstevigde dijken, gemoderniseerde waterhuishouding en andere adaptatiemaatregelen. Er is niks mis met meegeven ten opzichte van terugvechten. Dat geldt voor boksen en karate, en ook voor elke onderhandeling, coalitiebespreking en politieke beleidslijn. Meegeven en verdedigen zijn zelfs strategisch essentiële elementen in elke beleidslijn, en verdienen veel meer prominente aandacht en financiering in ons klimaatbeleid.

In plaats daarvan worden er door het inmiddels demissionaire kabinet steeds riskantere noodsprongen gemaakt om de schijn van CO_2-reductiedoelstellingen op te houden. De recente verhoging van biomassasubsidies en garantstelling voor uiterst risicovolle investeringen in ondergrondse CO_2-opslag zijn daar angstaanjagende voorbeelden van. Er zit geen enkele strategische visie achter, alleen de kortetermijnoverweging van een papieren CO_2-reductie die in

werkelijkheid niet eens plaatsvindt.

Mogelijk vormen dergelijke noodsprongen, die alle particuliere en bedrijfsmatige belastingbetalers miljarden euro's kan gaan kosten, de aanzet tot een implosie van een klimaatbeleid waarin de officiële lijn en schijn steeds verder afwijken van de feitelijke realiteit. Dat is een groeiende zeepbel met miljardenbelangen die 'too big to fail' lijkt, maar uiteindelijk een keer zal barsten. Dat vooruitzicht stemt niet tot vreugde, maar ik zie het ergens in de komende vijf jaar wel gebeuren.

Implosie klimaatbeleid heel goed denkbaar

Het is in elk geval verstandig om daar vanaf nu rekening mee te gaan houden, en met een nieuw kabinet een strategische visie op klimaat- en energiebeleid te ontwikkelen teneinde de schade van een implosie van het huidige klimaatbeleid te beperken. Laten we niet denken dat zo'n implosie niet mogelijk is, net zo min als dat oorlog in Europa niet mogelijk zou zijn. De geopolitieke spanningen van de afgelopen drie jaar, uitmondend in de NAVO-top in Den Haag, hebben ons hardhandig uit die droom doen ontwaken, en kunnen er zomaar toe leiden dat CO_2-uitstoot straks één van onze minder grote zorgen is.

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee? Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*